

THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC THỊ XÃ CAI LẬY, TỈNH TIỀN GIANG

Huỳnh Mộng Tuyền¹ và Lê Thị Hồng Thúy^{2*}

¹Khoa Sư phạm Khoa học xã hội, Trường Sư phạm, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

²Học viên cao học, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

*Tác giả liên hệ: Lê Thị Hồng Thúy, Email: hthuy209@gmail.com

Lịch sử bài báo

Ngày nhận: 10/7/2024; Ngày nhận chỉnh sửa: 01/8/2024; Ngày duyệt đăng: 06/8/2024

Tóm tắt

Bài báo đã khái hóa khung lý luận, khảo sát làm rõ thực trạng để đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh ở các trường tiểu học. Từ việc sử dụng phối hợp các phương pháp nghiên cứu lý luận và thực tiễn, khảo sát 109 khách thể (45 cán bộ quản lý, 64 giáo viên) và phỏng vấn 05 cán bộ quản lý là những người có kinh nghiệm quản lý trường học của 07 trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang. Kết quả khảo sát được chúng tôi xử lý số liệu theo thang đo 5 mức độ để tính điểm trung bình, độ lệch chuẩn và xếp thứ bậc để phân tích và đánh giá thực trạng. Kết quả nghiên cứu cho thấy cùng với kết quả đạt được, việc lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh còn hạn chế. Thực trạng này là cơ sở cho đề xuất 4 biện pháp quản lý toàn diện, trọng tâm, phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh ở các trường tiểu học thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang.

Từ khóa: Biện pháp quản lý, hoạt động giáo dục, học sinh tiểu học, kỹ năng sống, thực trạng.

DOI: <https://doi.org/10.52714/dthu.13.01S.2024.1305>

Trích dẫn: Huỳnh, M. T. & Lê, T. H. T. (2024). Thực trạng và một số biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh ở các trường tiểu học thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang. *Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 13(01S), 102-110. <https://doi.org/10.52714/dthu.13.01S.2024.1305>.

Copyright © 2024 The author(s). This work is licensed under a CC BY-NC 4.0 License.

**CURRENT SITUATION AND SOME MANAGEMENT MEASURES
ON LIFE SKILLS EDUCATION ACTIVITIES
FOR STUDENTS PRIMARY SCHOOL
IN CAI LAY TOWN, TIEN GIANG PROVINCE**

Huynh Mong Tuyen¹ and Le Thi Hong Thuy^{2*}

¹*Faculty of Social Sciences Teacher Education, School of Education,
Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam*

²*Postgraduate, Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam*

**Corresponding author: Le Thi Hong Thuy, Email: hthuy209@gmail.com*

Article history

Received: 10/7/2024; Received in revised form: 01/8/2024; Accepted: 06/8/2024

Abstract

The article has conceptualized the theoretical framework, surveyed and clarified the current situation to propose measures to manage life skills education activities for students in primary schools. Research methods were surveying 109 subjects (45 administrators, 64 teachers) and interviewing 05 administrators who have experience in school management of 07 primary schools in Cai Lay town, Tien Giang province. We process the survey results on a 5-level scale to calculate average scores, standard deviations and rankings to analyze and evaluate the current situation. Research results show that along with the achieved results, planning, organizing, directing, checking, and evaluating life skills education activities for students are still limited. This situation is the basis for proposing 4 comprehensive, focused, and appropriate management measures to improve the effectiveness of managing life skills education activities for students in primary schools in Cai Lay town, Tien Giang province.

Keywords: *Current situation, educational activities, life skills, management measures, primary school students.*

1. Đặt vấn đề

Kỹ năng sống là khả năng để cá nhân có hành vi thích ứng, tích cực, ứng xử hiệu quả trước các nhu cầu và thách thức của cuộc sống hàng ngày (WHO). Giáo dục kỹ năng sống (GDKNS) là giáo dục cách sống tích cực cho con người. Đó là tập hợp những kỹ năng được rèn luyện nhằm thay đổi hành vi, thói quen trên cơ sở giá trị chân, thiện, mỹ của cuộc sống xã hội hiện đại. “Càng có kỹ năng sống con người càng thích ứng tốt với cuộc sống càng thành công, hạnh phúc” (Huỳnh & cs., 2023). Ngày 26 tháng 12 năm 2018 Bộ Giáo dục và Đào tạo đã Ban hành Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT cũng đã nêu rõ: “Chương trình Giáo dục tiểu học định hướng chính vào giáo dục về giá trị bản thân, gia đình, cộng đồng và những thói quen, kỹ năng đã học vào đời sống và tự học suốt đời...”. Ngày 25 tháng 8 năm 2023 Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Tiền Giang ban hành Công văn số 1219/SGDĐT-GDTH-GDMN về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục tiểu học năm học 2023-2024 có nêu rõ: “Tiếp tục thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả các nhiệm vụ về giáo dục đạo đức, lối sống, kỹ năng sống... cho học sinh (HS) tiểu học”. Phòng Giáo dục và Đào tạo thị xã Cai Lậy có văn bản số 569/PGDĐT hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2023-2024: “Kế hoạch giáo dục nhà trường cần được thực hiện nghiêm túc, đầy đủ các nhiệm vụ về giáo dục đạo đức, lối sống, kỹ năng sống cho HS...”. Như vậy, GDKNS cho HS vô cùng quan trọng, được ngành giáo dục đặc biệt quan tâm thực hiện.

Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04 tháng 11 năm 2013 của Ban chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI): “Đổi mới giáo dục phổ thông... kỹ năng thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn”. Ngày 28 tháng 02 năm 2014 Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Thông tư số 04/2014/TT-BGDĐT-GDTH Quy định quản lý hoạt động GDKNS và hoạt động ngoài giờ chính khóa: “Hoạt động GDKNS là giúp cho người học hình thành và phát triển những thói quen, hành vi, thái độ tích cực, lành mạnh trong việc ứng xử các tình huống của cuộc sống cá nhân và tham gia đời sống xã hội... dựa trên nền tảng các giá trị sống”. Hoạt động GDKNS cho HS có chất lượng và đạt hiệu quả cao khi các cấp quản lý đổi mới, sáng tạo, có những biện pháp hữu hiệu trong việc lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra, đánh giá.

Trong Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII vào ngày 26 tháng 01 năm 2021 của Đảng đã đưa ra các giải pháp phát triển giáo dục và đào tạo: “Chú trọng hơn giáo dục đạo đức, nhân cách, năng lực sáng tạo và các giá trị cốt lõi, có kỹ năng sống, kỹ năng làm việc...”. Ngày 04 tháng 12 năm 2023, Bộ Giáo dục và Đào tạo có Công văn số 6759/BGDĐT về việc tăng cường quản lý hoạt động GDKNS và hoạt động ngoài giờ chính khóa đã chỉ đạo rõ: “Quản lý chặt chẽ các điều kiện đảm bảo cho hoạt động GDKNS, nâng cao các kỹ năng đã được quy định tại Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, chú trọng giảng dạy lý thuyết gắn với thực hành, rèn luyện kỹ năng sống...”.

Bên cạnh những mặt đã đạt được, quản lý hoạt động GDKNS cho HS các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang còn có những hạn chế. Chính vì thế, khi nghiên cứu xác định những luận cứ khoa học, có được thực tiễn vững chắc cho đề xuất các biện pháp nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động GDKNS cho HS các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang là rất cấp thiết hiện nay.

2. Nội dung

2.1. Quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh ở trường tiểu học

Kỹ năng sống là những kỹ năng cần thiết cho cuộc sống, giải quyết có hiệu quả các tình huống, vấn đề trong cuộc sống. Kỹ năng sống là bồi dưỡng, hiện thực hóa ý thức về giá trị chân, thiện, mỹ thành hành vi, hoạt động tích cực ở con người nhằm đáp ứng yêu cầu xã hội hiện đại (Huỳnh, 2012). Hoạt động GDKNS là quá trình diễn ra một loạt những hành động có liên quan chặt chẽ nhằm đạt các kỹ năng sống cần thiết ở HS. Hoạt động GDKNS bao gồm: mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, phương tiện, đánh giá, vai trò chủ đạo của giáo viên (GV) và tính tích cực, chủ động, sáng tạo của HS trong trải nghiệm giáo dục và tự giáo dục rèn luyện. Hiệu quả hoạt động GDKNS tỉ lệ thuận với vai trò 2 chủ thể trong phát huy tối đa các thành tố

hoạt động GDKNS. Quản lý hoạt động GDKNS là quá trình chủ thể lập kế hoạch, tổ chức chỉ đạo, kiểm tra, đánh giá nhằm đạt được mục tiêu hoạt động GDKNS. Trước tiên, hiệu trưởng cần lập kế hoạch, đưa toàn bộ hoạt động quản lý vào kế hoạch. Lập kế hoạch hoạt động GDKNS là quá trình thu thập xử lý thông tin, phân tích, đánh giá thực trạng, xác định các mục tiêu, các biện pháp thực hiện, các chương trình, kế hoạch hành động cụ thể. Kế hoạch cần thảo luận tập thể, cùng tham gia, cùng tâm nhin, cùng hành động. Tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch là phân công thực hiện, sắp xếp nhân lực, quy định chức năng, phân công nhiệm vụ, xác định quyền hạn chủ thể thực hiện, phân bổ kinh phí, các điều kiện, lập các chương trình, kế hoạch hành động, ra các quyết định thực hiện kế hoạch. Người phụ trách chỉ đạo, điều hành cần thể hiện tốt vai trò, chỉ đạo thực hiện đổi mới, phát huy tối đa các thành tố hoạt động, vai trò các chủ thể thực hiện, tập trung chỉ đạo, điều hành giải quyết vấn đề nảy sinh từ thực tiễn; tạo động lực cho các chủ thể thực hiện; xử lý tình huống nảy sinh trong quá trình tổ chức. Kiểm tra, đánh giá là quá trình đánh giá thực trạng với thành quả đạt được và những hạn chế cần phát huy, khắc phục để đạt mục tiêu quản lý. Những công việc cụ thể là xác lập chuẩn, tiêu chí, xây dựng công cụ, tổ chức đánh giá với các phương pháp, hình thức hiệu quả; phản hồi tích cực, khen thưởng và xử lý nếu có sai phạm. Giữa lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra, đánh giá có mối quan hệ biện chứng. Nhà quản lý càng thực hiện tốt 4 công việc này thì hoạt động GDKNS càng đạt hiệu quả cao và ngược lại.

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

2.2.1. Thông tin chung về khảo sát thực trạng

Khách thể khảo sát: 45 cán bộ quản lý (CBQL), 64 GV tiểu học của 7 trường tiểu học thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

Thời gian khảo sát: Từ tháng 3 năm 2024 đến tháng 5 năm 2024.

Phương pháp khảo sát: Điều tra thu thập số liệu bằng các phiếu hỏi, phỏng vấn, quan sát, nghiên cứu sản phẩm hoạt động.

Cách thức xử lý số liệu: Xử lý số liệu bằng phương pháp thống kê toán học và phần mềm Microsoft Office Excel để tính điểm trung bình (ĐTB), xếp thứ hạng (TH). Trong đó, ĐTB được quy ước chia theo 5 mức độ (từ 1 đến 5) như sau: **Mức 5:** Từ 4,21-5,00 (tốt/rất thường xuyên); **Mức 4:** Từ 3,41-4,20 (khá/thường xuyên); **Mức 3:** Từ 2,61-3,40 (trung bình/thỉnh thoảng); **Mức 2:** Từ 1,81-2,60 (yếu/hiếm khi); **Mức 1:** 1-1,8 (kém/chưa bao giờ). TH xếp theo giá trị ĐTB từ cao đến thấp của các nội dung khảo sát, TH 1 là thấp nhất.

2.2.2. Kết quả nghiên cứu thực trạng quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

a. Thực trạng lập kế hoạch quản lý giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

“Quản lý mà không theo kế hoạch hóa thì chỉ là một loạt các hoạt động tùy tiện, không có hiệu quả và dễ phạm sai lầm” (Nguyễn & cs., 2012). Cho nên lập kế hoạch hoạt động GDKNS cho HS được tập trung nghiên cứu và kết quả thể hiện ở Bảng 1 sau:

Bảng 1. Thực trạng lập kế hoạch quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh

TT	Lập kế hoạch	CBQL			GV		
		ĐTB	ĐLC	TH	ĐTB	ĐLC	TH
1	Xác định hiện trạng của hoạt động GDKNS cho HS	3,42	0,72	1	3,53	0,76	2
2	Xác định các mục tiêu của hoạt động GDKNS cần đạt	3,33	0,67	3	3,78	0,70	1

TT	Lập kế hoạch	CBQL			GV		
		ĐTB	ĐLC	TH	ĐTB	ĐLC	TH
3	Xác định các biện pháp quản lý hoạt động GDKNS	3,22	0,79	4	3,34	0,86	3
4	Có kế hoạch hành động, hướng dẫn thực hiện hoạt động GDKNS	3,33	0,67	3	3,19	0,66	4
5	Thảo luận huy động trí tuệ của tập thể hoàn thiện kế hoạch thực hiện	3,44	0,78	2	3,08	0,60	5
Trung bình chung		3,33	0,73		3,38	0,56	

Nhìn vào bảng số liệu cho thấy, việc lập kế hoạch quản lý hoạt động GDKNS đã được các trường quan tâm thực hiện đạt ở mức trung bình). ĐTB chung của CBQL là 3,33 và GV là 3,38. Độ lệch chuẩn ở mức CBQL là 0,73 và GV là 0,56. chứng tỏ các ý kiến đánh giá tập trung, có độ tin cậy cao. Qua phỏng vấn CBQL trường TH.N.M cho biết: “Các trường đã căn cứ vào văn bản cấp trên và tình hình thực tế của đơn vị để xây dựng kế hoạch GDKNS cho HS vào đầu mỗi năm học. Nhưng một số GV chưa có kế hoạch hành động cụ thể thông qua các hoạt động dạy học, và giáo dục. Qua đi thực tế ở cơ sở, nghiên cứu kế hoạch GDKNS của các trường, của một số tổ chuyên môn và trao đổi với GV thì được biết khi xây dựng kế hoạch, một số trường thường bỏ qua khâu huy động trí tuệ tập thể. Kế hoạch mang tính định hướng, biện pháp thực hiện chung, chưa có kế hoạch hành động cụ thể, sát thực. Như vậy, việc lập kế hoạch hoạt động GDKNS đã đạt những kết quả nhất định nhưng vẫn còn hạn chế cần đổi mới, nâng cao hiệu quả.

b. Thực trạng tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

Hiệu quả hoạt động GDKNS cho HS phụ thuộc quyết định ở khâu tổ chức thực hiện kế hoạch. Thực trạng tổ chức hoạt động GDKNS cho HS được thể hiện kết quả ở Bảng 2.

Bảng 2. Thực trạng tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh

TT	Tổ chức hoạt động	CBQL			GV		
		ĐTB	ĐLC	TH	ĐTB	ĐLC	TH
1	Phân công nhiệm vụ cho các chủ thể và các điều kiện thực hiện hoạt động GDKNS cho HS	3,11	0,32	1	3,28	0,63	1
2	Triển khai, giao kế hoạch cho các bộ phận thực hiện hoạt động GDKNS cho HS	3,00	0,48	2	2,94	0,47	3
3	Ra các quyết định thực hiện hoạt động GDKNS cho HS	2,91	0,29	3	2,97	0,47	2
4	Hướng dẫn các bộ phận, cá nhân thực hiện kế hoạch hoạt động GDKNS cho HS	2,89	0,57	4	2,91	0,46	4
5	Có cơ chế phối hợp các lực lượng GDKNS cho HS	2,56	0,50	5	2,58	0,61	5
6	Giám sát, đôn đốc, tạo động lực cho thực hiện GDKNS cho HS	2,89	0,75	4	2,91	0,50	4
Trung bình chung		2,89	0,48		2,93	0,52	

Việc tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động GDKNS được đánh giá mức trung bình (CBQL là 2,89 và GV là 2,93). Các ý kiến của các khách thể khảo sát có sự tương đồng, tập trung, tin

cây. Việc phân công nhiệm vụ và triển khai kế hoạch cho các bộ phận thực hiện hoạt động GDKNS đạt kết quả cao (ý kiến CBQL lần lượt 3,11; 3,0 và GV là 3,28; 2,94). Theo kết quả điều tra và trao đổi CBQL trường TH&THCS.MHD, GV trường TH.N.M. được biết: “Các nhà trường đã tổ chức thực hiện kế hoạch GDKNS cho HS, nhưng một số trường chưa huy động được các lực lượng tham gia tích cực, chưa có cơ chế phối hợp chặt chẽ”. Qua nghiên cứu sản phẩm hoạt động các trường năm học 2023-2024 và qua công tác kiểm tra thực tế tại các trường cho thấy: Nhà trường có xây dựng cơ chế phối hợp nhưng chưa thật sự hiệu quả, chưa phát huy hết thế mạnh của các lực lượng GDKNS; công tác giám sát, đôn đốc thực hiện chưa được quan tâm đúng mức. Thực trạng trên cho thấy các trường đã có tổ chức thực hiện GDKNS cho HS nhưng cần có cơ chế phối hợp, tạo động lực, phát huy vai trò của các chủ thể, lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường.

c. Thực trạng chỉ đạo hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

Khâu chỉ đạo sâu sát thì kết quả GDKNS cho HS đạt càng cao và ngược lại. Thực trạng của vấn đề này được nghiên cứu, phản ánh kết quả ở Bảng 3 như sau:

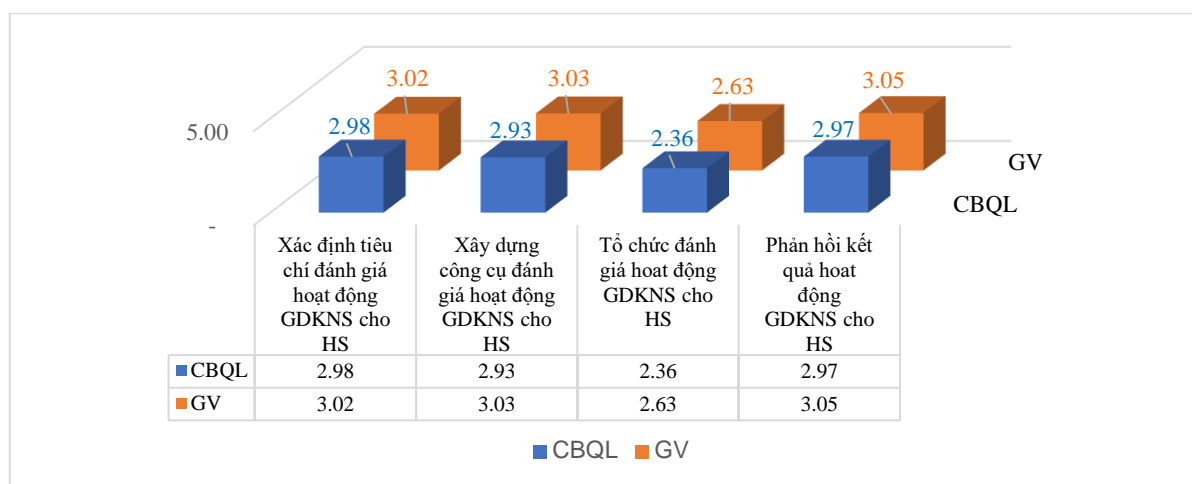
Bảng 3. Thực trạng chỉ đạo hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh

TT	Chỉ đạo hoạt động	CBQL			GV		
		ĐTB	ĐLC	TH	ĐTB	ĐLC	TH
1	Ra quyết định, phân công chủ thể chỉ đạo điều hành hoạt động GDKNS cho HS	3,24	0,43	2	3,22	0,42	2
2	Thể hiện vai trò chỉ đạo, điều hành, phát huy tính tích cực các chủ thể thực hiện GDKNS cho HS	3,44	0,69	1	3,25	0,56	1
3	Phát huy các thành tố (nội dung, phương pháp, phương tiện...) của hoạt động GDKNS cho HS	3,11	0,32	3	3,14	0,53	3
4	Giải quyết vấn đề nảy sinh từ thực tiễn, xử lý tình huống trong quá trình tổ chức hoạt động GDKNS cho HS	2,87	0,34	4	2,98	0,55	4
Trung bình chung		3,16	0,44		3,14	0,51	

Chỉ đạo thực hiện kế hoạch hoạt động GDKNS được đánh giá có sự tương đồng ý kiến khảo sát. TB chung của CBQL là 3,16 và GV là 3,14. Trong đó, nội dung chỉ đạo điều hành và ra quyết định thành lập ban chỉ đạo hoạt động GDKNS thực hiện trung khá (ý kiến CBQL theo thứ tự là 3,44; 3,24, ý kiến GV là 3,25; 3,22). Qua trao đổi với GV trường TH.N.M. cho thấy: Ban tổ chức đã xây dựng được kế hoạch thực hiện GDKNS nhưng chưa có nhiều đổi mới trong công tác chỉ đạo, chưa có biện pháp đạt hiệu quả cao trong phát huy tính tích cực, sáng tạo của GV. Qua kiểm tra và quan sát thực tiễn sản phẩm hoạt động đã có 07/13 trường chỉ đạo thực hiện tốt nhưng khi có tình huống khó khăn thì chưa xử lý, chưa có biện pháp giải quyết hiệu quả. Nhất là những chỉ đạo cụ thể trong phát huy các thành tố hoạt động GDKNS cho HS. Cho nên công việc chỉ đạo cần tiếp tục nâng cao, đặc biệt là giải quyết khó khăn, tình huống phát sinh từ thực tiễn.

d. Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

Kiểm tra, đánh giá có vai trò rất quan trọng trong việc tạo nên hiệu quả hoạt động GDKNS cho HS. Thực trạng của công tác kiểm tra, đánh giá được phản ánh ở Biểu đồ 1.

Biểu đồ 1. Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh

Kết quả khảo sát cho thấy mức độ thực hiện các công việc đánh giá đạt thấp nhất là “tổ chức đánh giá” theo các ý kiến của CBQL là 2,36 và GV là 2,63. quản lý hoạt động GDKNS dựa trên “Xác định tiêu chí đánh giá” được CBQL quản lý, GV các trường đánh giá ở mức TB (CBQL 2,98, ý kiến GV 3,02). Nội dung này có sự quan tâm quản lý của các nhà trường và cấp trên. Nội dung ít được quan tâm chỉ đạo thực hiện là: “Tổ chức đánh giá của GV 2,63 và Phản hồi kết quả theo đánh giá CBQL 2,97. Qua phỏng vấn CBQL trường TH T.V.S, GV trường TH T. H cho biết: việc đánh giá hoạt động GDKNS cho HS vẫn chưa có văn bản quy định, cơ sở pháp lý chung, chưa được chú trọng thực hiện. Các chủ thể tích cực thực hiện chưa được đánh giá cao, chưa có biện pháp tạo động phát huy. Những GV chưa chú trọng thực hiện GDKNS cũng chưa được đề xuất yêu cầu cần thực hiện, thể hiện trách nhiệm cao hơn. Tất cả các khâu trong kiểm tra, đánh giá hoạt động GDKNS cần quan tâm quản lý nâng cao hơn.

2.3. Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh ở các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

2.3.1. Kế hoạch hóa hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

Hoạt động GDKNS cho HS được nâng cao khi CBQL có kế hoạch thực hiện khoa học, hiệu quả. Công việc đầu tiên của lập kế hoạch là thu thập, xử lý thông tin về các văn bản quy định và hoạt động GDKNS trong thực tiễn (mục tiêu, nội dung, phương pháp, điều kiện cơ sở vật chất, kinh phí, năng lực chủ thể thực hiện). Sau đó, CBQL phân tích, đánh giá thành quả đạt được, điểm mạnh và điểm yếu của tất cả các thành tố của hoạt động GDKNS cho HS. Từ đó, các mục tiêu chiến lược, mục tiêu cụ thể, các kỹ năng sống cần đạt ở HS được xác định phù hợp. Các biện pháp thực hiện mục tiêu được xây dựng toàn diện, trọng tâm, đột phá như: Bồi dưỡng nâng cao năng lực cho đội ngũ GV, đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức, đầu tư điều kiện, phương tiện, đổi mới kiểm tra, đánh giá hoạt động GDKNS. Sau khi dự thảo, kế hoạch cần lấy ý kiến, thảo luận tập thể hoàn thiện và xét duyệt kế hoạch, ban hành kế hoạch chung. Từ kế hoạch chung, các chủ thể thực hiện lập kế hoạch hành động cụ thể của tổ chuyên môn và GV tham gia GDKNS. Mặt khác, CBQL cần dự kiến trước những khó khăn có thể xảy ra để chủ động có biện pháp khắc phục, huy động nội lực, tranh thủ ngoại lực, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho thực hiện kế hoạch cụ thể ở tổ chuyên môn và GV.

2.3.2. Nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

Để tổ chức hoạt động GDKNS đạt hiệu quả nhà quản lý cần xây dựng cơ cấu tổ chức với các thành phần phù hợp; Quy định chức năng, phân công nhiệm vụ cụ thể từng thành viên trong ban tổ chức, quyền hạn thực hiện quản lý hoạt động GDKNS cho HS để mỗi thành viên chủ động thể hiện hết trách nhiệm. Hiệu trưởng ban hành các quy định về chức năng, nhiệm vụ,

quyền hạn thực hiện quản lý hoạt động GDKNS, đồng thời triển khai quy định đến các tổ, bộ phận, cá nhân góp ý, hoàn chỉnh ban hành quy định và thực hiện. Xây dựng và triển khai cơ chế làm việc, phối hợp, giám sát, tổ chức lấy ý kiến đánh giá của các tổ, bộ phận cá nhân về cơ chế làm việc, phối hợp, giám sát thực hiện quản lý hoạt động GDKNS. quản lý chuyên môn cần tăng cường tạo động lực, phát huy vai trò chủ thể tích cực, độc lập, sáng tạo trong thực hiện GDKNS cho HS. Qua mỗi giai đoạn thực hiện GV, tổ trưởng báo cáo, phản hồi đến ban tổ chức để cùng nhau thảo luận, phân tích, đánh giá, rút kinh nghiệm và điều chỉnh kế hoạch để thực hiện trong giai đoạn tiếp theo.

2.3.3. Đổi mới chỉ đạo các hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

Hiệu trưởng chỉ đạo việc xây dựng, hoàn thiện kế hoạch, chương trình hành động GDKNS cho HS của các tổ chuyên môn, tổng phụ trách đội, GV cụ thể, thiết thực; Chỉ đạo mời chuyên gia tập huấn bồi dưỡng nâng cao năng lực GDKNS cho đội ngũ GV và thực hiện tự đào tạo, bồi dưỡng. Chỉ đạo thực hiện đổi mới nội dung, chương trình; đa dạng hóa các phương pháp và hình thức tổ chức, cách kiểm tra, đánh giá hoạt động GDKNS cho HS. Việc thực hiện mua sắm bổ sung, tăng cường sở vật chất, các phương tiện, các điều kiện phục vụ cho hoạt động GDKNS. Trên cơ sở các văn bản chỉ đạo của các cấp quản lý giáo dục, hiệu trưởng tổ chức cho GV xây dựng bộ tiêu chuẩn đánh giá phù hợp với điều kiện thực tế của đơn vị mình thật cụ thể tương ứng với các nội dung về thực trạng và bối cảnh để làm cơ sở, nền tảng cho công tác kiểm tra, đánh giá công tác quản lý hoạt động GDKNS cho HS; Có kế hoạch phối hợp các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường chặt chẽ để kịp thời hỗ trợ, ủng hộ tài lực, vật lực giúp nhà trường tổ chức hoạt động GDKNS cho HS hiệu quả. Để sự chỉ đạo đạt hiệu quả, CBQL hướng dẫn và triển khai các nhiệm vụ; đôn đốc, động viên, khuyến khích từng bộ phận cá nhân thực hiện kế hoạch hành động GDKNS một cách đồng bộ, đem lại hiệu quả cao.

2.3.4. Đổi mới kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang

Để thực hiện kiểm tra, đánh giá hoạt động GDKNS hiệu quả, hiệu trưởng cần xây dựng kế hoạch kiểm tra cho cả năm học, từng học kỳ, từng đợt, quý và tháng; xây dựng bộ tiêu chuẩn, tiêu chí đánh giá, lựa chọn các phương pháp, hình thức tổ chức kiểm tra phù hợp, cụ thể. Hiệu trưởng ban hành quyết định thành lập tổ kiểm tra theo nội dung từng cuộc kiểm tra. Tổ kiểm tra tự xây dựng đề cương kiểm tra, trình hiệu trưởng phê duyệt; tiến hành kiểm tra (theo kế hoạch hoặc đột xuất). Tổ chức kiểm tra, đánh giá hoạt động GDKNS. Sau mỗi cuộc kiểm tra phải có biên bản kiểm tra để làm căn cứ đánh giá, lưu trữ hồ sơ; hoàn thiện hồ sơ kiểm tra; báo cáo hiệu trưởng kết quả kiểm tra. Hiệu trưởng chỉ đạo thực hiện xử lý sau kiểm tra, phản hồi kết quả đánh giá bằng văn bản tới đối tượng được kiểm tra và công khai trong toàn trường. Điều chỉnh kế hoạch đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động GDKNS, đồng thời tuyên dương khen thưởng những GV, HS có thành tích tốt trong công tác GDKNS.

Các biện pháp trên có quan hệ biện chứng, cần thực hiện thống nhất đồng bộ phù hợp trong những điều kiện nhà trường cụ thể. Các biện pháp được chúng tôi khảo nghiệm lấy ý kiến chuyên gia, nhà quản lý đều cần thiết, khả thi và đạt hiệu quả cao.

3. Kết luận

Quản lý hoạt động GDKNS cho HS các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang đã được CBQL, GV quan tâm, thực hiện đã đạt ở mức trung bình khá. Thực trạng quản lý hoạt động GDKNS được nghiên cứu toàn diện, trọng tâm, sát thực về lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra, đánh giá. Người quản lý thể hiện tốt vai trò chỉ đạo điều hành, phát huy các thành tố hoạt động GDKNS. Tuy nhiên, quản lý hoạt động GDKNS còn một số hạn chế như chưa có chương trình, kế hoạch hành động cụ thể, hiệu quả. Kiểm tra, đánh giá hoạt động GDKNS cho HS chưa được quan tâm thực hiện tốt. Trên cơ sở lý luận khoa học, thực tiễn, 4 biện pháp quản lý hoạt động GDKNS đã được đề xuất đều cần thiết, khả thi và đạt hiệu quả cao qua khảo

nghiệm. Các biện pháp cần triển khai một cách đồng bộ, phù hợp với điều kiện và hoàn cảnh thực tế của nhà trường thì sẽ nâng cao chất lượng GDKNS cho HS các trường tiểu học ở thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang.

Tài liệu tham khảo

- Ban Chấp hành Trung ương. (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Hội nghị lần thứ tám Ban chấp hành Trung ương khóa XI về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa - hiện đại hóa trong điều kiện nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”*.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2014). *Thông tư số 04/2014/TT-BGDĐT-GDTH ngày 28 tháng 02 năm 2014 Ban hành Quy định quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống và hoạt động ngoài giờ chính khóa*.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông (ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)*.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2023). *Công văn số 6759/BGDĐT ngày 04/12/2023 có về việc tăng cường quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống và hoạt động ngoài giờ chính khóa*.
- Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (tập 2)*. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Huỳnh, M. T. (2012). Hệ thống kỹ năng sống cần giáo dục cho con người ở mọi lứa tuổi. *Tạp chí Giáo dục, Số đặc biệt*, tháng 12 năm 2012, 7.
- Huỳnh, M. T. & cs. (2023). Thực trạng quản lý giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mầm non quận Ninh Kiều thành phố Cần Thơ. *Tạp chí Giáo dục, Số đặc biệt*, tháng 5 năm 2023, 232.
- Nguyễn, T. M. L. (Chủ biên), Đặng, Q. B., Nguyễn, T. H., Nguyễn, Q. C.. & Nguyễn, S. T. (2012). *Quản lý giáo dục: một số vấn đề lý luận và thực tiễn*. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- Phòng Giáo dục và Đào tạo thị xã Cai Lậy. (2023). *Công văn số 569/PGDĐT ngày 09/9/2023 hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2023-2024*.
- Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Tiền Giang. (2023) *Công văn số 1219/SGDĐT-GDTH-GDMN ngày 25/8/2023 về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ GD tiểu học năm học 2023-2024*.